

FAKULTET VETERINARSKJE MEDICINE UNIVERZITETA U BEOGRADU

VETERINARSKA KOMORA SRBIJE

ZBORNİK PREDAVANJA

DVANAESTOG REGIONALNOG SAVETOVANJA
IZ KLINIČKE PATOLOGİJE I TERAPIJE ŽIVOTINJA

Clinica veterinaria 2010

Subotica, 18-20. jun 2010. godine

FAKULTET VETERINARSKJE MEDICINE, UNIVERZITETA U BEOGRADU

FACULTY OF VETERINARY MEDICINE, UNIVERSITY OF BELGRADE

VETERINARSKA KOMORA SRBIJE

VETERINARY CHAMBER OF SERBIA

OGRANIZACIONI ODBOR
ORGANIZING COMMITTEE

Velibor Stojić, Nikola Popović, Nenad Andrić, Vanja Krstić, Zoran Rašić, Grgo Tikvicki, Vladimir Nešić, Janoš Butinar, Mensur Šehić, Vera Katić, Dragiša Trailović, Danijela Kirovski, Stanko Boboš, Petar Rudinski, Zoran Stanimirović, Vojislav Ilić, Predrag Stepanović, Saša Trailović, Nikola Krstić, Mirjana Lazarević-Macanović, Jevrosima Stevanović, Darko Marinković, Jožef Horvat, Zoran Katrinka, Suzana Dulić.

PRESEDNIK
CHAIRMAN

Nikola Popović

POTPRESEDNICI
VICECHAIRMANS

Zoran Rašić
Petar Rudinski
Grgo Tikvicki

PROGRAMSKI ODBOR
SCIENTIFIC COMMITTEE

Vanja Krstić, Danijela Kirovski, Vladimir Nešić, Janoš Butinar, Zoran Stanimirović, Saša Trailović, Nikola Popović, Radmila Resanović, Nikola Krstić, Nenad Andrić.

SEKRETAR
SECRETARY

Nenad Andrić

SEKRETARIJAT
SECRETARIAT

Vojislav Ilić, Slobodanka Vakanjac, Darko Marinković, Jelena Francuski, Ksenija Pavlović, Dalibor Živanović

UREDNIK
EDITOR

Vladimir Nešić

PREPRESS

Vladimir Nešić

IZDAVAČ
PUBLISHER

Fakultet veterinarske medicine Univerziteta u Beogradu

ŠTAMPA
PRESS

Fakultet veterinarske medicine, Beograd. Tiraž 300 primeraka

ISBN 978 – 86 – 81043 – 48 – 6

S A D R Ž A J

PLENARNA PREDAVANJA

	Broj strane
Boboš S., Radinović M., Pajić Marija: MASTITISI KRAVA, KONTROLA I TERAPIJA <i>COW MASTITIS, CONTROL AND THERAPY</i>	2
Katić Vera: REZIDUE VETERINARSKIH LEKOVA U MLEKU <i>RESIDUES OF VETERINARY MEDICINES IN MILK</i>	9
Kirovski Danijela, Šamanc H., Vujanac I., Prodanović R., Sladojević Ž.: METABOLIČKE BOLESTI I ZDRAVLJE MLEČNE ŽLEZDE <i>METABOLIC DISEASES AND UDDER HEALTH</i>	14
Vakanjac Slobodanka, Magaš V., Pavlović V.: MOGUĆNOST IMUNOPROFILAKSE U KONTROLI MASTITISA KRAVA <i>IMMUNOPROPHYLAXIS IN DAIRY COW CONTROL OF MASTITIS</i>	18
Horvat J., Kiškarolj F.: REZULTATI BAKTERIOLOŠKOG PREGLEDA MLEKA KRAVA NA PODRUČJU VSI SUBOTICA <i>RESULTS OF BACTERIOLOGICAL INVESTIGATIONS OF COW MILK SAMPLES ON THE VSI SUBOTICA DISTRICT</i>	23
Trailović D., Lauš S., Đoković S., Stevanov S., Tikvicki G.: BOLESTI NOVOROĐENE ŽDREBADI: ZNAČAJ, ETIOLOGIJA, DIJAGNOSTIKA I TERAPIJA <i>EQUINE NEONATAL DISEASES: IMPORTANCE, ETIOLOGY, DIAGNOSIS AND THERAPY</i>	27
Lauš S., Đoković S., Jovanović-Panić Ljiljana, Trailović D.: TRANSFER KOLOSTRALNIH ANTITELA I PATOLOGIJA NOVOROĐENE ŽDREBADI <i>TRANSFER COLOSTRAL ANTIBODIES AND PATHOLOGY NEWBORN FOAL</i>	33
Đoković S., Lauš S., Milić S., Medić S.: ZADRŽAVANJE MEKONIJUMA KOD NOVOROĐENE ŽDREBADI <i>ECONIUM IMPACTION IN NEWBORN FOALS</i>	38
Jagrič Munih Sara, Kobal Silvestra: ZNAČAJ OKSIDATIVNOG STRESA KOD TRENINGA KONJA KASAČA <i>THE ROLE OF OXIDATIVE STRESS IN TRAINED TROTTER HORSES</i>	41
Stevanović Jevrosima, Stanimirović Z.: SPECIJSKA IDENTIFIKACIJA MIKROSPORIDIJA <i>NOSEMA APIS/N. CERANAE</i> KORIŠĆENJEM MOLEKULARNIH METODA DUPEKSN PCR I PCR-RFLP <i>IDENTIFICATION OF MICROSPORIDIAN SPECIES NOSEMA APIS/N. CERANAE USING MOLECULAR METHODS DUPLEX PCR AND PCR-RFLP</i>	45
Dimitrijević V., Trailović Ružica: PRIMENA MOLEKULARNO GENETIČKIH MARKERA U KONTROLI RODITELJSTVA KOD PASA <i>USE OF MOLECULAR GENETIC MARKERS IN PARENTAGE CONTROL OF DOGS</i>	48
Vučićević M., Stevanov-Pavlović Marija, Bošnjak Jasna, Stevanović Jevrosima, Stanimirović Z.: DETERMINACIJA POLA PTICA PRIMENOM MOLEKULARNIH MARKERA <i>SEX DETERMINATION IN BIRDS USING MOLECULAR MARKERS</i>	53

Maletić M., Stevanović Jevrosima, Stanimirović Z.: POLIMORFIZAM LAKTOFERIN I β 4 DEFENSIN GENA I NJIHOV ZNAČAJ U OTPORNOSTI KRAVA NA MASTITIS <i>THE POLYMORPHISM IN THE LACTOFERIN AND β4 DEFENSIN GENES AND THEIR ASSOCIATION WITH MASTITIS RESISTANCE IN COWS</i>	55
Francuski Jelena, Milčić-Matić Natalija, Popović N.: ZNAČAJ KUĆNIH GRINJA U KLINIČKOJ PRAKSI MALIH ŽIVOTINJA <i>SIGNIFICANCY OF HOUSE DUST MITES IN CLINICAL PRACTICE OF SMALL ANIMALS</i>	57
Resanović Radmila: EUTANAZIJA ŽIVOTINJA – MEDICINSKI I ETIČKI ASPEKT <i>ANIMALS EUTHANASIA – MEDICAL AND ETHICS VIEW</i>	59
Katrinka Z.: EUTANAZIJA ŽIVOTINJA – ZAKONSKI, SOCIJALNI I EKONOMSKI ASPEKTI <i>ANIMAL EUTHANASIA – LEGAL, SOCIAL AND ECONOMIC ASPECTS</i>	63
Ilić V.: TRETMAN GERIJATRIJSKIH PACIJENATA <i>TREATMENT GERIATRIC PATIENTS</i>	68
Radulović S., Marković Radmila, Petrujkić B., Šefer D.: ISHRANA STARIJIH PASA <i>NUTRITION OF OLDER DOGS</i>	72
Ana Rejec: KAKO USPEŠNO DA IZVEDETE STOMATOLOŠKE INTERVENCIJE U VETERINI <i>HOW TO SUCCESSFULLY PERFORM VETERINARY DENTAL PRACTICE</i>	75
Butinar J.: ONKOLOŠKA HIRURGIJA KOD MALIH ŽIVOTINJA <i>ONCOLOGY SURGERY IN SMALL ANIMALS</i>	79
Šehić M.: MIJELOGRAFIJA I KOMPJUTORSKA 3D REKONSTRUKCIJA TOMOGRAMA CERVIKALNE KRALJEŽNICE U PSA I DIJAGNOSTIKA PROTRUZIJE DISKA <i>MYELOGRAPHY AND COMPUTED 3D RECONSTRUCTION TOMOGRAMS OF THE CANINE CERVICAL SPINE AND DIAGNOSTIC DISC PROTRUSION</i>	84
Stepanović P.: DIROFILARIOZA PASA I MAČAKA, SPECIFIČNOSTI I DILEME <i>HEARTWORM INFECTIONS IN DOGS AND CATS, SPECIFICS AND DILEMMAS</i>	91
Trailović S.: TERAPIJA I PREVENTIVA DIROFILARIOZE <i>THERAPY AND PREVENTION OF DIROFILARIOSIS</i>	98
Marinković D., Nešić V.: PATOMORFOLOŠKI NALAZ KOD DIROFILARIOZE PASA I MAČAKA <i>PATHOMORPHOLOGICAL FINDING IN DOG AND CAT HEARTWORM DISEASE</i>	102
Popović N.: DERMATOLOGIJA – GREŠKE KOJE NAJČEŠĆE ČINIMO <i>DERMATOLOGY – COMMON MISTAKES</i>	105
Andrić N.: NAPADI I EPILEPSIJA KOD PASA- DIJAGNOSTIKA I TERAPIJA <i>SEIZURE AND EPILEPSY IN DOGS – DIAGNOSTIC AND THERAPY</i>	109
Krstić V.: REGURGITACIJA KOD MALIH ŽIVOTINJA: GREŠKE U DIJAGNOSTICI I TERAPIJI <i>REGURGITATION IN SMALL ANIMALS: ERRORS IN DIAGNOSTIC AND THERAPY</i>	115
Magaš V., Bobić Gavrilović Bojana, Vakanjac Slobodanka, Vasić M.: PATOLOGIJA JAJNIKA I UTERUSA KUJA <i>PATHOLOGY OF THE OVARIES AND THE UTERUS IN THE BITCH</i>	118

RADIONICE

Lazarević-Macanović Mirjana, Krstić N.: RENDGENSKA SEMIOTIKA OBOLJENJA DISAJNIH PUTEVA PASA I MAČAKA <i>RADIOLOGICAL MANIFESTATION OF RESPIRATORY DISEASES IN DOGS AND CATS</i>	122
Resanović Radmila: BOLESTI ŽIVINE KROZ PATOANATOMSKU DIJAGNOSTIKU <i>POULTRY DISEASE DIAGNOSIS THROUGH PATHOMORPHOLOGICAL INVESTIGATIONS</i>	125
Krstić V., Ilić V.: ULTRAZVUČNI PREGLED ABDOMINALNIH ORGANA PASA I MAČAKA <i>ULTRASOUND DIAGNOSTICS OF ABDOMINAL ORGANS IN DOGS AND CATS</i>	126
Andrić N.: PROTOKOL NEUROLOŠKOG PREGLEDA MALIH ŽIVOTINJA – KAKO NAJEDNOSTAVNIJE DOĆI DO DIJAGNOZE <i>NEUROLOGICAL EXAMINATION PROTOCOL IN SMALL ANIMALS – EASY WAY TO DIAGNOSE</i>	128
Stepanović P.: EKG ZA JEDAN DAN <i>ECG FOR A DAY</i>	130
Krstić N., Lazarević-Macanović Mirjana: RENDGENSKA DIJAGNOSTIKA NASLEDNIH OBOLJENJA KUKOVA I LAKTOVA PASA <i>RADIOLOGICAL DIAGNOSTICS OF HIP AND ELBOW DISEASES IN DOGS</i>	133
Nešić V., Marinković D.: ŠTA JE POTREBNO DA VETERINAR ZNA O OBDUKCIJI? <i>WHAT IS THE NEED TO KNOW ABOUT VETERINARY AUTOPSY</i>	136
Ilić V., Stezinar R.: STRATEGIJA REŠAVANJA NEZADOVOLJSTVA KLIJENTA <i>THE CUSTOMER GAP</i>	137
Popović N.: NAJČEŠĆI PROBLEMI U DERMATOLOGIJI MALIH ŽIVOTINJA <i>COMMON PROBLEMS IN DERMATOLOGY SMALL ANIMALS</i>	139
Magaš V., Bobić Gavrilović Bojana, Vakanjac Slobodanka: ODREĐIVANJE OPTIMALNOG VREMENA ZA PARENJE I TEHNIKE VEŠTAČKOG OSEMENJAVANJA KUJA <i>OPTIMAL MATING AND INSEMINATION TIME DETECTION AND ARTEFICIAL INSEMINATION TECHNIQUES IN THE BITCH</i>	141
Krstić V., Ristanović D., Vasiljević Maja: URGENTNA VETERINARSKA MEDICINA MALIH ŽIVOTINJA <i>EMERGENCY VETERINARY MEDICINE SMALL ANIMAL</i>	144

PRILOZI IZ PRAKSE I STUDENTSKI RADOVI

Dorđević Jelena, Hadži Milić M.: HERPESVIRUSNA INFEKCIJA OKA MAČAKA <i>FELINE OCULAR HERPESVIRUS INFECTION</i>	148
Božinović S., Petković M., Marinković D.: TRIHOGANULOMATOZNI ENDO- I MIOMETRITIS KUJE IZAZVAN PROLONGIRANOM RETENCIJOM FETUSA (prikaz slučaja) <i>TRICHOGANULOMATOUS ENDO- AND MYOMETRITIS IN A BITCH CAUSED BY PROLONGED FETAL RETENTION (case report)</i>	150
Francuski Jelena, Jovanović M., Lazarević-Macanović Mirjana: LIMFOM MAČAKA – PRIKAZ SLUČAJA <i>LYMPHOMA IN CATS – CASE REPORT</i>	151

Teodosić M., Božinović S.: PERZISTENTNI URAHUS KOD TRI ŠTENETA KANE CORSO IZ ISTOG LEGLA (prikaz slučaja) <i>PERSISTENT URACHUS IN THREE CANE CORSO PUPPIES FROM THE SAME LITTER (case report)</i>	153
Jašari B., Podžo M.: SEZONSKE VARIJACIJE RESPIRATORNIH I DIGESTIVNIH POREMEĆAJA TELADI NA PODRUČJU GOSTIVARA, MAKEDONIJA <i>SEASONAL VARIATIONS OF RESPIRATORY AND DIGESTIVE DISORDERS AT CALVES IN THE GOSTIVAR, MACEDONIA</i>	154
Todorović Tijana, Milčić-Matić Natalija, Popović N.: ANTIIEKTOPARAZITSKA SREDSTVA U NAŠIM USLOVIMA <i>ANTIIECTOPARASITIC DRUGS – OUR EXPERIENCES</i>	155
Milčić-Matić Natalija, Todorović Tijana, Popović N.: TOPIKALNA TERAPIJA - NAŠA ISKUSTVA <i>TOPICAL THERAPY - OUR EXPERIENCES</i>	157
Tomišić G., Elezović Milica, Andrić N.: PROTRUZIJA DISKA U NIVOU L3-L4 KOD PSA - PRIKAZ SLUČAJA <i>DISC PROTRUSION AT LEVEL L3-L4 IN DOG – CASE REPORT</i>	159
Ristanović D., Krstić V., Vasiljević Maja, Čalić M.: LAPAROSKOPSKA BIOPSIJA JETRE - PRIKAZ SLUČAJA <i>LAPAROSCOPIC LIVER BIPOSY- CASE REPORT</i>	161
Vasiljević Maja, Krstić V.: KARDIOPULMONALNI ZASTOJ KOD PASA I MAČAKA I PROTOKOL REANIMACIJE <i>CARDIOPULMONARY DELAY IN DOGS AND CATS AND PROTOCOL FOR REANIMATOLOGY</i>	162
Belić Branislava, Cincović M., Stojanović Dragica: IZAZIVANJE HEMOLIZE HIPERBARIČNIM KISEONIKOM <i>STIMULATION OF HEMOLYSIS BY HYPERBARIC OXYGEN</i>	164
Belić Branislava, Cincović M., Kovačević Zorana: ZNAČAJ PRETRANSFUZIJSKOG TESTIRANJA U VETERINARSKOJ MEDICINI <i>IMPORTANCE OF PRETRANSFUSION TESTING IN VETERINARY MEDICINE</i>	165
Cincović M., Belić Branislava, Vidović Bojana: NALAZ PATOLOŠKIH FORMI ERITROCITA U RAZMAZU KRVI – DIFERENCIJALNA DIJAGNOZA <i>ERYTHROCYTE PATHOLOGY SHAPE – DIFFERENTIAL DIAGNOSIS</i>	166
Cincović M., Belić Branislava, Đokić S.: FIZIČKI ODGOVOR KRAVA NA TOPLLOTNI STRES <i>PHYSICAL RESPONSE OF COWS TO HEAT STRESS</i>	168
Ačanski A., Krnjajić Marija, Belić Branislava: ETIOLOGIJA I PATOGENEZA DISLOKACIJE SIRIŠTA GOVEDA <i>ETIOLOGY AND PATHOGENESIS OF BOVINE ABOMASAL DISPLACEMENT</i>	170
Trifković A., Prokić B.: HIRURŠKI PRISTUP SUSPEKTNOM LIPOMU (prikaz slučaja) <i>SURGICAL APPROACH SUSPECTED LIPOMA (case report)</i>	171
Vasić M., Krstić N., Lazarević-Macanović Mirjana: RADIOLOŠKI PRIKAZ NAJČEŠĆIH KONGENITALNIH OBOLJENJA KIČMENOG STUBA PASA <i>RADIOLOGICAL PRESENTATION OF MOST FREQUENT SPINE DISEASES OF DOGS</i>	173
Vasić M., Magaš V.: UPOTREBA ANTIPROGESTINA U IZAZIVANJU KASNOG ABORTUSA KOD MAČKE <i>INDUCTION OF LATE ABORTION WITH ANTIPROGESTINS IN CAT</i>	175
Todoroska Marina, Trifković A., Mančić D., Prokić B.: ODSTRANJIVANJE KOŽNE IZRASLINE (prikaz slučaja) <i>REMOVAL OF SKIN WART (case report)</i>	177
Atanasijević N., Milijević D., Prokić B.: HIRURŠKI PRISTUP SUSPEKTNOM SEMINOMU KOD PSA - PRIKAZ SLUČAJA <i>SURGICAL APPROACH SUSPECTED CANINE SEMINOMA - CASE REPORT</i>	179
Vasić M., Magaš V.: NAŠA ISKUSTVA I REZULTATI U TERAPIJI TRANSMISIVNOG VENERIČNOG TUMORA CITOSTATIKOM VINBLASTINOM <i>OUR EXPERIENCES AND RESULTS IN TRANSMISIBLE VENERAL TUMOR TREATMENT WITH CYTOSTATIC VINBLASTINE</i>	181

Todorović D., Pajić Marija., Milutinović D.: KONTROLA BROJA SOMATSKIH ČELIJA U CILJU OČUVANJA ZDRAVLJA VIMENA KRAVA <i>CONTROL OF SOMATIC CELLS IN ORDER TO PRESERVE THE HEALTH OF A COW UDDER</i>	183
Tomić Z., Vasić B., Jovičin M.: RETENTIO SECUNDINARUM KRAVA <i>RETENTIO SECUNDINARUM COW</i>	185
Mančić D., Zdravković N., Trifković A., Prokić B.: SANACIJA SKOČNOG ZGLOBA LISICE (prikaz slučaja) <i>ANKLE READJUSTMENT OF A FOX (case report)</i>	187
Pajić Marija, Milutinović D., Todorović D.: KLASIČNA KUGA SVINJA <i>CLASSICAL SWINE FEVER (hog cholera)</i>	188
Stojanović Dragica, Kovačević Zorana, Belić Branislava, Cincović M.: LIPIDNI PROFIL KOD TROVANJA SULFONAMIDIMA <i>LIPID PROFILES IN SULFONAMIDE POISONING</i>	190
INDEKS AUTORA	192

PROTOKOL NEUROLOŠKOG PREGLEDA MALIH ŽIVOTINJA – KAKO NAJJEDEOSTAVNIJE DOĆI DO DIJAGNOZE

NEUROLOGICAL EXAMINATION PROTOCOL IN SMALL ANIMALS – EASY WAY TO DIAGNOSE

N. Andrić

Fakultet veterinarske medicine, Beograd

Cilj neurološkog pregleda

Kao i kod pregleda drugih organskih sistema, za postavljanje dijagnoze kod pacijenata sa neurološkim oboljenjem neophodno je poštovanje protokola pregleda. Poštovanje protokola neurološkog pregleda nam omogućava da postignemo cilj, a cilj neurološke procena pacijenta je da odgovori na sledeća pitanja:

1. Da li observirani klinički simptomi potiču iz nervnog sistema;
2. Gde je lokalizovana lezija u nervnom sistemu;
3. Koji patofiziološki mehanizam mogu biti odgovorni za ispoljene neurološke simptome;
4. Koliko je teško oboljenje odnosno, da li je moguće dati prognozu.

Inače, protokol neurološkog pregleda se sastoji od niza pregleda koje treba sprovesti određenim redosledom. Pre nego što se počne sa samim pregledom, neophodno je uzeti opšte podatke o pacijentu (nacional) i anamnezu, odnosno istoriju bolesti. Sledeći korak predstavlja opšti pregled svih organskih sistema. U ovakav vid pregleda, sem opšteg kliničkog pregleda (pregled sluznica, limfnih čvorova...), spada i provera krvne slike, biohemijskih parametara krvi, pregled urina i stolice. Ovaj vid pregleda nikako ne treba zanemariti, s obzirom da promene u drugim organskim sistemima mogu dovesti do sekundarnog oštećenja nervnog sistema ili se pak može desiti da recimo, ortopedske simptome pomešamo sa neurološkim.

Patofiziološki procesi koji dovode do oboljenja nervnog sistema

Patofiziološki procesi koji mogu dovesti do oboljenja nervnog sistema mogu biti: vaskularni, inflamatorni, imunski, traumatski, anomalije, metabolički, idiopatski, intoksikacije, neoplazmatski i degenerativni. Da bi utvrdili koji od navedenih patofizioloških procesa predstavlja uzrok pojave neuroloških kliničkih simptoma, puno nam mogu pomoći podaci iz anamneze o brzini nastanka kliničkih simptoma, kako se oni menjaju nakon pojave i da li su simetrični ili ne.

Brzina nastajanja bolesti može biti perakutna i akutna (traumatska, vaskularna, neka toksična ili metabolička oboljenja), subakutna (većina inflamatornih oboljenja, mnoga metabolička i neka neoplastična oboljenja) i hronična (degenerativna, nutritivna, neki metabolički i neoplastični poremećaji).

Klinički simptomi tokom trajanja bolesti mogu da budu nepromenjeni ili čak da dođe do poboljšanja (vaskularna oboljenja i traume), može da dođe do progresije bolesti (pojačanje težine početnih simptoma ili pojava novih simptoma tokom vremena: inflamacije, degeneracije i neoplazije), ili se pak može desiti da klinički simptomi variraju (slabe i pojačavaju se: imunski i metabolički poremećaji ili neadekvatno lečena inflamatorna oboljenja).

Neurološki simptomi mogu biti simetrični ili asimetrični, pri čemu inflamatorni, neoplastični, traumatski, intoksikacije i vaskularni mehanizmi nastajanja bolesti najčešće daju asimetrične simptome, dok metabolički, nutritivni, intoksikacije i imunski poremećaji daju simetrične kliničke simptome (inflamatorni i infektivni takođe mogu dati i simetrične znake oboljenja).

Neurološki pregled

Neurološki pregled se izvodi kako bi podržao ili potvrdio informacije prikupljene iz istorije bolesti. Ukoliko postoji oboljenje nervnog sistema, mesto ili mesta na kojima postoje promene mogu biti lokalizovana neurološkim pregledom, što kliničaru omogućava da odredi da li je proces fokalni, multifokalni ili difuzni.

Neurološki pregled treba da bude organizovan od niza pojedinačnih pregleda i to tako, da se počne sa pregledom glave, a završi sa pregledom repa.

Pregled glave

Pregled glave čini niz pregleda kojima treba da se utvrdi da li se primarni patofiziološki mehanizam bolesti nalazi u glavi. Pregled se sastoji od pregleda stanja svesti i ponašanja, položaja tela i glave u stanju mirovanja, identifikacije abnormalnih nevoljnih pokreta, procene hoda i pregleda kranijalnih nerava. Ispitivanjem kranijalnih nerava procenjuje se funkcija kranijalnih perifernih nerava i specifičnih anatomskih regiona moždanog stabla, od prefrontalnog korteksa i hipotalamusa, kaudalno do medule. Svi kranijalni nervi trebalo bi da se testiraju bilateralno i da se utvrdi da li postoji asimetrija u ispoljavanju simptoma bolesti.

Procena hoda, vrata i prednjih ekstremiteta

Pri proceni hoda obraćamo pažnju na snagu i koordinaciju pokreta ekstremiteta. Pregled se izvodi tokom hoda, trčkanja i tokom kretanja levo i desno. Pri pregledu prednjih ekstremiteta uvek pas ide ka nama ili ga posmatramo sa strane i tada pratimo samo prednje ekstremitete. Kada vršimo procenu zadnjih ekstremiteta, pas ide od nas ili ga gledamo sa strane i pratimo samo zadnje ekstremitete. Tokom pregleda hoda možemo uočiti da li životinja šepa, da li postoji ataksija ili pareza/paraliza.

Vrat se ispituje tako što se savija u različitim pravcima, s tim da se ovakva manipulacija izvodi samo ukoliko ne postoji fraktura ili luksacija vratnih pršljenova. Zatim se vrši pregled mišića vrata (palpacijom) da se utvrdi da li eventualno postoji atrofija ili spazam.

Snaga i koordinacija prednjih ekstremiteta procenjuje se nizom testova i uvek se ispituju jedna, pa druga noga, kako bi se utvrdilo da li postoji razlika u rezultatima korišćenih testova (asimetrija). Ispitivanjem spinalnih refleksa prednjih ekstremiteta specifičnim testovima ispituju se cervikalni segmenti kičmene moždine i brahijalni plexus. Životinja se postavi u lateralni položaj, tako da su prednji ekstremiteti relaksirani što je više moguće. Izostanak spinalnih refleksa ili njihova depresija često je indikator oboljenja nižih motornih neurona (NMN) i za posledicu ima parezu ili paralizu sa opuštenim mišićima. Hiperaktivni ili normalni spinalni refleksi se najčešće registruju usled lezija u višim motornim neuronima (VMN), pri čemu mišići imaju normalan tonus ili se on pojačava. Refleksi koji se ispituju na prednjim nogama su *extensor carpi radialis* i refleks povlačenja. Osim ovih refleksa, za procenu neurološkog statusa prednjih ekstremiteta koristi se pregled na duboku bol, ispitivanje postularne reakcije i položaj nogu u stanju mirovanja, kao prethodno objašnjena procena hoda.

Ispitivanje zadnjih ekstremiteta, anusa i repa

Ispitivanje postularne reakcije, refleksa fleksije, duboke boli i mišića izvodi se na identičan način kao na prednjim ekstremitetima. Patelarni ili koleni refleks izaziva se udaranjem perkusionim čekićem, direktno u patelarne tetive. Leva i desna strana moraju se uporediti na izvedeni refleks. Kranijalni tibijalni mišićni refleks može biti izazvan direktnom perkusijom mišića sa perkusionim čekićem, pa se može videti lokalizovano skraćenje mišića. Odgovor na perkusiju kod zdravih životinja se manifestuje kratkotrajnom ekstenzijom *m. gastrocnemius* i tarzalnog zgloba.

Analni refleks izvodi se štipanjem ili dodirivanjem anusa i observiranjem kontrakcija analnog sfinktera. Mišići repa takođe se mogu kontrahovati kao odgovor na štipanje anusa, što ukazuje da je Cd1 do Cd5 intaktan. Kod muških životinja analni refleks može se izazvati i stimulacijom bulbusa, a kod ženskih stimulacijom vagine. Ukoliko su segmenti kičmene moždine i nervni korenovi od S1 do S3 oštećeni, anus je dilatiran i ne odgovara na stimulaciju. Palpacija mokraćne bešike takođe može da pomogne u lokalizaciji lezija. Lezije koje su prisutne na kičmenoj moždini dovode do poremećaja u pražnjenju mokraćne bešike (nemogućnost pražnjenja), a promene na NMN za posledicu imaju spontano pražnjenje mokraćne bešike (*incontinentio urinae*). Voljno mahanje repom, kao odgovor na glas vlasnika ili onoga ko ga pregleda. znak je da su segmenti kičmene moždine ili nervni korenovi od Cd1 do Cd5 intaktni. Ukoliko su oštećeni, rep visi i nema reakcije.

LITERATURA:

1. *William RF*, 1995, The neurologic examination, In Stephen J. Etinger and Edward C. Feldman (ed) Textbook of Veterinary Internal Medicine; W.B. Saunders Company 4th ed, 582-599.
2. *William BT and Curtis WD*, 2003, Performing the neurologic examination, In Curtis W. Dewey (ed) A practical guide to canine and feline neurology, First edition Iowa State Pres, A Blackwell publishing company, 31-57.

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд
636.09(082)

РЕГИОНАЛНО саветовање из клиничке патологије
и терапије животиња (12 ; 2010 ; Суботица)
Clinica veterinaria 2010 : zbornik
predavanja dvanaestog regionalnog savetovanja
iz kliničke patologije i terapije životinja,
Subotica, 18-20. jun 2010. godine /
[organizatori] Fakultet veterinarske medicine
Univerziteta u Beogradu [i] Veterinarska
komora Srbije ; [urednik, editor Vladimir
Nešić]. - Beograd : Fakultet veterinarske
medicine, 2010 (Beograd : Press). - 193 str.
: ilustr. ; 30 cm

Radovi na srp. i eng. jeziku. - Tiraž 300. -
Bibliografija uz većinu radova. - Registar.

ISBN 978-86-81043-48-6

1. Факултет ветеринарске медицине (Београд)
 2. Ветеринарска комора Србије (Београд)
 - a) Ветеринарска медицина - Зборници
- COBISS.SR-ID 175979532